

[Domovská Stránka](#) > ... > [Rodinné Veci a Dedenie](#) > [Deti Z Ukrajiny – Justičná Spolupráca V Občianskych Veciach](#) > [Vyživovacia povinnosť](#)

Vyživovacia povinnosť

Tieto prehľady vypracovala Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci.

V prípadoch cezhraničnej vyživovacej povinnosti sú pravidlá právomoci EÚ stanovené v [nariadení o vyživovacej povinnosti](#), pričom rozhodné právo pre vyživovacu povinnosť upravuje [Haagsky protokol o vyživovacej povinnosti z roku 2007](#). Okrem toho sa v situáciách týkajúcich sa štátov, ktoré nie sú členmi EÚ (napríklad Ukrajina), uplatňuje [Haagsky dohovor o výživnom na deti z roku 2007](#).

Právomoc

Právomoc v prípadoch vyživovacej povinnosti v EÚ sa stanovuje na základe [nariadenia o vyživovacej povinnosti](#). Vo všeobecnosti sú pravidlá právomoci uvedené v nariadení o vyživovacej povinnosti určené na ochranu záujmov oprávneného na výživné, ktorý sa považuje za slabšieho účastníka. V článku 3 nariadenia sa stanovuje, že právomoc sa zvyčajne môže zakladať buď i) na obvyklom pobyte osoby povinnej platiť výživné alebo osoby žiadajúcej o výživné [1], alebo ii) na súde, ktorý má právomoc konať o osobnom stave (napríklad určenie rodičovstva dieťaťa), alebo o rodičovských právach a povinnostiach (napríklad opatrovnícke právo alebo styk s dieťaťom), ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním. V dôsledku toho sa musí o medzinárodnej právomoci súdu členského štátu EÚ, pokiaľ ide o nároky na výživné pre dieťa vysídlené z Ukrajiny, rozhodovať v každom prípade jednotlivo.

Na lepšie pochopenie toho, ako uplatňovať nariadenie o vyživovacej povinnosti, je užitočným nástrojom praktická príručka, ktorá je k dispozícii [tu](#).

Haagsky dohovor o výživnom na deti z roku 2007 sa vzťahuje na cezhraničné prípady týkajúce sa členského štátu EÚ a tretej strany, ktorá je zmluvnou stranou dohovoru. Dohovor vo vzťahu s Ukrajinou nadobudol platnosť 1. novembra 2013 a všetky členské štáty EÚ sú zmluvnými stranami dohovoru ([HCCH | #38 - Tabuľka stavu](#)).

Rozhodné právo

Rozhodné právo vo veciach vyživovacej povinnosti upravuje [Haagsky protokol o vyživovacej povinnosti z roku 2007](#). Protokol vo vzťahu s Ukrajinou nadobudol platnosť 1. decembra 2022 a uplatňuje sa na všetky členské štáty EÚ s výnimkou Dánska ([HCCH | #39 - Tabuľka stavu](#)).

Všeobecné kritérium rozhodného práva je stanovené v článku 3 ods. 1, podľa ktorého sa vyživovacia povinnosť spravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu oprávneného. V článku 3 ods. 2 sa ďalej stanovuje, že v prípade zmeny obvyklého pobytu oprávneného sa od okamihu zmeny uplatňuje právny poriadok štátu nového obvyklého pobytu.

V dôsledku toho by sa podľa článku 3 malo ukrajinské právo uplatňovať na deti, ktoré majú obvyklý pobyt stále na Ukrajine. Na uplatnenie článku 3 ods. 2 by sa mala uskutočniť zmena obvyklého pobytu dieťaťa.

Uznávanie a výkon

V súvislosti s uznávaním a výkonom rozhodnutí o výživnom vydaných na Ukrajine v EÚ sú relevantné

ustanovenia [Haagskeho dohovoru o výživnom na deti z roku 2007](#). Základy uznávania výkonu sú stanovené v článku 20 dohovoru.

Haagsky dohovor o výživnom na deti z roku 2007 sa uplatňuje aj vtedy, keď je potrebné uznať a vykonať rozhodnutia súdov EÚ na Ukrajine. Treba poznamenať, že ak sa o uznanie a výkon rozhodnutia vydaného na súde členského štátu EÚ žiada na Ukrajine, takéto rozhodnutie nemôže byť uznané a vykonateľné v prípade, že súd pôvodu založil svoju právomoc na kritériu právomoci, ktoré nie je uvedené v článku 20 Haagskeho dohovoru z roku 2007 (napr. subsidiárna právomoc a *forum necessitatis*).

Návrh na uznanie alebo výkon rozhodnutia o vyživovacej povinnosti možno podať buď priamo na súd, alebo na príslušné orgány s právomocou dožiadaného štátu, alebo nepriamo prostredníctvom ústredného orgánu štátu, v ktorom má osoba žiadajúca o výživné bydlisko.

Na lepšie pochopenie toho, ako uplatňovať nariadenie o vyživovacej povinnosti, je užitočným nástrojom praktická príručka, ktorá je k dispozícii [tu](#).

Spolupráca medzi ústrednými orgánmi

Ústredné orgány zohrávajú dôležitú úlohu pri cezhraničnom vymáhaní vyživovacej povinnosti. Ich osobitné funkcie sú uvedené v článku 51 nariadenia o vyživovacej povinnosti a v článku 6 [Haagskeho dohovoru o výživnom na deti z roku 2007](#).

Ústredné orgány môžu pomáhať pri podávaní návrhov na uznanie, vyhlásenie vykonateľnosti alebo výkon vydaného rozhodnutia o vyživovacej povinnosti, ako aj pri vybavovaní návrhov na vydanie nového rozhodnutia a zmenu existujúceho rozhodnutia o vyživovacej povinnosti. Okrem toho môžu pomôcť pri pátraní po osobe, od ktorej sa žiada o výživné, a pri získavaní relevantných informácií o príjmoch a finančnej situácii tejto osoby, alebo môžu poskytnúť inú potrebnú pomoc v oblastiach svojej pôsobnosti.

Na lepšie pochopenie toho, ako uplatňovať nariadenie o vyživovacej povinnosti, je užitočným nástrojom praktická príručka, ktorá je k dispozícii [tu](#). Usmernenie o tom, ako vyplniť formuláre žiadosti podľa nariadenia o vyživovacej povinnosti, je k dispozícii [tu](#).

Kontaktné údaje ústredných orgánov sa uvádzajú ďalej:

- [Nariadenie o vyživovacej povinnosti](#)
- [Haagsky dohovor o výživnom na deti z roku 2007](#)

Ako môže pomôcť Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci?

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci poskytuje podporu pri vykonávaní nástrojov EÚ v oblasti občianskeho súdnictva v každodennej právnej praxi. Okrem ústredného orgánu sa môžete obrátiť aj na kontaktné miesto Európskej justičnej siete vo svojom členskom štáte, ktoré vám pomôže s konkrétnym problémom v cezhraničnom prípade. Vaše kontaktné miesto sa môže napríklad informovať o aktuálnom stave žiadosti, sprostredkovať kontakt medzi dvomi súdmi alebo nájsť kontaktné údaje príslušného orgánu v inom členskom štáte EÚ.

[Viac informácií o Európskej justičnej sieti a o tom, ako môže táto sieť pomôcť.](#)

[Ako nájdem svoje národné kontaktné miesto?](#)

Užitočné odkazy

- Informácie o ukrajinskom práve
 - [Otázky a odpovede týkajúce sa vyživovacej povinnosti na Ukrajine](#) (296 Kb)
 - [Všeobecné informácie o nariadení o vyživovacej povinnosti a informácie o právnych predpisoch členských štátov](#)
 - [Praktická príručka k uplatňovaniu nariadenia o vyživovacej povinnosti a usmernenia o vypĺňaní jeho formulárov](#)

- [Dôvodová správa k Haagskemu dohovoru o výživnom na deti z roku 2007](#)
- [Dôvodová správa k Haagskemu protokolu o vyživovacej povinnosti z roku 2007](#)
- Ústredné orgány:
 - [Nariadenie o vyživovacej povinnosti](#)
 - [Haagsky dohovor o výživnom na deti z roku 2007](#)

[1] Pokiaľ ide o výklad pojmu „obvyklý pobyt“ v súvislosti s prípadmi vyživovacej povinnosti, pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-644/20. Viac informácií sa nachádza aj v [praktickej príručke k uplatňovaniu nariadenia o vyživovacej povinnosti](#).

■ Posledná aktualizácia: 16/10/2024

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.